

Nr 198

Utlåtande i anledning av väckta motioner om redovisning i statsverkspropositionen för visst år jämväl av beräknade utgifter under kommande fyra budgetår, m. m.

(5:e avd.)

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Ewerlöf m. fl.* (I: 23) och den andra inom andra kammaren av herr *Hjalmarson m. fl.* (II:28), har hemställts att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att fr. o. m. statsverkspropositionen för budgetåret 1961/62 måtte *dels* lämnas en samlad översikt av ungefärligt beräknade totala utgiftsbehov under de fyra närmast därefter följande budgetåren, *dels* för varje anslag upptagas jämväl uppgift om det ungefärliga belopp, som kan beräknas bli erforderligt för ifrågavarande ändamål under de två närmast därefter följande budgetåren.

Beträffande motiveringen för ifrågavarande förslag hänvisar utskottet till motionen II:28.

Utskottet. Yrkandet i de föreliggande motionerna innefattar två moment. I första hand föreslås att i statsverkspropositionen skulle lämnas en samlad översikt av ungefärligt beräknade totala utgiftsbehov under de fyra budgetår som följer närmast efter det budgetår propositionen avser. I andra hand yrkas att i statsverkspropositionen måtte för varje anslag upptas jämväl uppgift om det ungefärliga belopp som kan beräknas bli erforderligt för ifrågavarande ändamål under de två budgetår som följer närmast efter det budgetår propositionen avser.

Utskottet vill inledningsvis erinra om att ifrågavarande spørsmål var föremål för prövning av 1959 års riksdag i anledning av väckta motioner. Frågan om en femårsplanering av statens utgifter — och inkomster — behandlades av utskottet i dess utlåtande nr 96, och frågan om treåriga anslagsberäkningar för varje utgiftsanslag upptogs av utskottet i utlåtandet nr 94. I båda dessa utlåtanden avstyrkte utskottets majoritet de framställda motionsyrkandena, och riksdagen beslöt i enlighet härmed.

Vidare får utskottet beträffande frågan om en långsiktplanering av budgeten framhålla, att detta spørsmål varit föremål för behandling hos Kungl. Maj:t efter det att de nu föreliggande motionerna väckts. Sålunda har chefen för finansdepartementet i den av årets vårriksdag godkända propositionen *Bihang till riksdagens protokoll 1960. 6 saml. Nr 198*

nr 150, angående komplettering av riksstatsförslaget för budgetåret 1960/61, ägnat frågan en utförlig behandling, bl. a. på grundval av 1958 års besparingsutrednings betänkande och däröver avgivna remissyttranden. Departementschefen har därvid förklarat sig beredd förorda, att det arbete med flerårsbedömningar som bedrivits sedan några år tillbaka ytterligare utvecklas och intensifieras och att resultatet härav så långt det är praktiskt möjligt fortlöpande redovisas för riksdagen.

Utskottet får beträffande förra delen av de ifrågavarande motionsyrkandena — femårsberäkning av de totala utgiftsbehoven — erinra om att utskottet i sitt utlåtande 1959:96 intog en i viss mån kritisk inställning till värdet av en långsiktplanering av den omfattning som åsyftades i de då föreliggande motionerna. Sedan berörda utlåtande avlåtits har dels 1958 års besparingsutredning i sitt betänkande tagit upp frågan om en långsiktig budgetplanering, dels chefen för finansdepartementet — såsom nyss nämnts — ägnat frågan ytterligare uppmärksamhet. Med beaktande av vad sålunda framkommit anser utskottet inte påkallat att riksdagen för sin del nu skulle vidta någon särskild åtgärd i ämnet, på sätt i motionerna åsyftas. I enlighet härmed avstyrker utskottet de föreliggande motionsyrkandena i deras förra del.

Med avseende på frågan om en treårig anslagsberäkning för varje utgiftsanslag vill utskottet erinra om att utskottet i sitt utlåtande 1959:94 inte ansåg tillräckliga skäl föreligga att som en permanent anordning införa anslagsberäkningar av detta slag. Utskottet framhöll att dylika beräkningar — i den mån de över huvud skulle kunna göras med någon grad av säkerhet och inte bli rent schablonmässiga — sannolikt skulle i vissa fall föranleda krav från myndigheter på särskilda personella resurser för ändamålet och sålunda medföra ökade kostnader. Då utskottet vid sin förnyade prövning av frågan inte anser anledning föreligga att frångå sin sålunda i fjol uttalade uppfattning avstyrker utskottet de nu föreliggande motionsyrkandena jämväl i deras senare del.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att motionerna I:23 och II:28 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 29 november 1960

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet har närvarit

från första kammaren: herrar Näsström, Gillström, Boman, Einar Persson, Ivar Johansson, Birger Andersson, fröken Andersson, herrar Axel Johannes Andersson, Thun, Bergman, Holmqvist, Pålsson, Rikard Svensson, fru Wallentheim och herr Lundström; samt

från andra kammaren: herrar Skoglund i Doverstorp, Åkerström, Petterson i Degerfors, Jansson i Kalix, Staxäng, Persson i Växjö, Ståhl, Gustafsson i Stockholm, fröken Elmén, fröken Olsson, herrar Almgren, Nihlfors, Bohman, Larsson i Hedenäset och Gustafsson i Kårby.

Reservation

av herrar *Boman, Ivar Johansson, fröken Andersson, herrar Axel Johannes Andersson, Pålsson, Lundström, Skoglund i Doverstorp, Staxäng, Ståhl, fröken Elmén, herrar Nihlfors, Bohman, Larsson i Hedenäset och Gustafsson i Kårby*, vilka ansett att

dels den del av utskottets yttrande på s. 2, som börjar med »Utskottet får» och slutar med »senare del», bort ha följande lydelse:

»Utskottet vill beträffande förra delen av de ifrågavarande motionsyrkandena — femårsberäkning av de totala utgiftsbehoven — uttala sin anslutning till vad chefen för finansdepartementet sålunda anfört i den nyssnämnda propositionen nr 150, vilken såsom nämnts framlagts efter det att de ifrågavarande motionerna avlåtits. Även om utskottet i det läge i vilket frågan numera befinner sig inte anser påkallat att riksdagen beslutar i enlighet med motionsyrkandena i nu ifrågavarande del, är det likväl enligt utskottets mening önskvärt att riksdagen ger Kungl. Maj:t till känna sin nyss uttalade uppfattning i ämnet, vilket inte skett i samband med riksdagens behandling av propositionen nr 150.

Vad angår senare delen av motionsyrkandena — en treårig anslagsberäkning för varje utgiftsanslag — finner utskottet vad i motionerna anförts utgöra tillräcklig grund för att ett försök göres till förverkligande av ifrågavarande önskemål, även om det inte kan anses erforderligt att göra beräkningar för varje anslag, såsom i motionerna påyrkas. Utskottet föreslår att riksdagen ger Kungl. Maj:t till känna sin uppfattning även i denna del av ärendet.»

dels ock utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

»att riksdagen må, i anledning av motionerna I:23 och II:28, i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna vad utskottet anfört.»